Teknologiateollisuus

16.5.2022

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijalausuntopyyntönne 13.5.2022, YmV 18.5.2022

Asia: U 35/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (KOM(2022) 71 lopullinen)

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraava:

Vastuullisuus on Teknologiateollisuus ry:lle ja sen jäsenyrityksille menestyvän liiketoiminnan perusta ja osa jokapäiväistä toimintaa. Teknologiateollisuus kannattaa EU-laajuista yhdenmukaista ihmisoikeuksia ja ympäristöasioita koskevaa asianmukaisen huolellisuuden sääntelyä, joka pyrkii varmistamaan yrityksille tasavertaiset kilpailuolosuhteet. Pidämme tärkeänä, että valtioneuvoston kannassa on tuotu esille se, että sääntelyn tulee muodostaa kokonaisuutena yrityksille selkeä, yksiselitteinen toimintaympäristö ja että velvoitteiden tulee olla sellaisia, että yrityksillä on todelliset mahdollisuudet noudattaa niitä. Kiitettävää on myös sen painottaminen, että kansallisen liikkumavaran tulee olla kapea, jotta vältetään sääntelyn pirstaloituminen.

Ehdotetun asianmukaisen huolellisuuden keskiössä olisivat ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutukset, joiden määritelmiä on pyritty konkretisoimaan viittaamalla useisiin eri kansainvälisiin sopimuksiin ja vapaaehtoisiin ohjeistuksiin. Katsomme, että tämä ei kuitenkaan ole riittävän selkeä ja yksiselitteinen tapa oikeusvarmuuden, yritysten vastuun muodostumisen ja velvoitteiden noudattamisen kannalta. Valtioneuvoston kannassa on kiinnitetty tähän asianmukaisesti huomiota. Jaamme näkemyksen siitä, että on välttämätöntä, että myös niiltä osin kuin sääntelyä johdetaan yrityksiä koskevista jo olemassa olevista ohjeista, sääntelyn tulee olla riittävän yksiselitteistä ja ilmaistava täsmällisesti ja tarkkarajaisesti ne velvoitteet, joita yrityksille asetetaan.

Asianmukaisen huolellisuuden velvoite vaikuttaisi osana arvoketjuja välillisesti myös pk-yritysten toimintaan, vaikka pk-yritykset eivät ole suoraan direktiiviehdotuksen soveltamisalassa. Pk-yritysten toimintamahdollisuuksien huomioiminen on kiitettävästi nostettu esille valtioneuvoston kannassa. Direktiiviehdotuksen jatkovalmistelussa on hyvin tärkeää pyrkiä löytämään keinoja, joilla vältetään pk-yrityksiin kohdistuvat kohtuuttomat velvoitteet ja taataan myös pk-yritysten kannalta riittävän ennakoitava toimintaympäristö.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

16.5.2022

Teknologiateollisuus on sitoutunut ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen ja maapallon keskilämpötilan nousun rajoittamiseen enintään 1,5 asteeseen ja tukee tavoitetta edistää siirtymää kohti hiilineutraalia taloutta. Suhtaudumme kuitenkin varauksella siihen, että ilmastonmuutoksen torjunta koskeva säännös sisällytettäisiin käsiteltävänä olevaan direktiiviehdotukseen. Ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevia velvoitteita on lukuisissa eri säädöksissä ja säädösehdotuksissa. Jos artiklan tarkoituksena on kytkeä yritysten palkitsemisjärjestelmät konkreettisiin päästövähennyksiin, tulisi se näkemyksemme mukaan tehdä hallinnollisesti kevyemmällä säännöksellä. Valtioneuvoston kannan mukaan on tärkeää, että direktiivi toteutetaan yhteensopivasti muiden asianmukaisen huolellisuuden sääntelyä sisältävien sektorikohtaisten lainsäädäntöehdotusten kanssa, jotta asianmukaista huolellisuutta koskeva sääntelykokonaisuus on kansallisesti saatettavissa voimaan yritysten toiminnan kannalta järkevällä tavalla. Jaamme vahvasti tämän näkemyksen.

Valtioneuvoston kanta direktiiviehdotuksen soveltamisalan osalta on lähtökohtaisesti kannatettava. Kiitettävää on myös huomion kiinnittäminen siihen, että soveltamisalaa on jatkokäsittelyssä vielä tarkasteltava ja tarvittaessa selkeytettävä yrityksen määritelmän osalta. Ehdotetun soveltamisalan piiriin kuuluvien yritysten määrittelyyn liittyy vielä ongelmia. On esimerkiksi epäselvää, millä ajanjaksolla tarkastellaan keskimääräistä henkilöstömäärää, tarkastellaanko henkilöstömääriä maittain vai yrityksen EU-alueella olevaa henkilöstömäärää, miten huomioidaan osa-aikaisten ja vuokratyöntekijöiden määrä. Riskipitoisten alojen määrittely on myös ehdotuksessa hyvin laaja, ja se vaikuttaisi kattavan kaiken toiminnan kyseisellä sektorilla riippumatta siitä, voidaanko varsinaisella tuotteella tai palvelulla itsessään katsoa olevan suuri vaikutus ihmisoikeuksiin ja ympäristöön.

Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että on edelleen perusteltua arvioida yhtiöoikeutta ja yritysten hallinnointia koskevien sääntelykeinojen tarvetta, toimivuutta ja mahdollisia vaikutuksia toistaiseksi esitettyä perusteellisemmin. Jaamme näkemyksen siitä, että arvioinnissa olisi otettava huomioon myös suunnitteilla olevien ilmasto- ja muiden erityislainsäädäntöjen vaatimukset ja niiden vaikutukset sidosryhmien huomioon ottamiseen yritystoiminnassa vahingonkorvaussääntely mukaan luettuna.

Jaamme U-kirjeessä esitetyn näkemyksen, jonka mukaan yhtiön johdon huolellisuusvelvollisuudesta säätämisellä ei ole lisäarvoa ehdotuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Kannatamme näkemystä siitä, että direktiiviehdotusta koskevissa neuvotteluissa on ensisijaisesti pyrittävä tarpeettoman ja epäselvän johdon huolellisuusvelvollisuutta koskevan 25 artiklan poistamiseen ehdotuksesta. Toissijaisesti on varmistettava, että kansallinen yhtiö- ja erityislainsäädännön soveltamiseen perustuva nykytila voidaan säilyttää.

U-kirjeessä on kiitettävästi nostettu esiin ehdotettuun vahingonkorvaussääntelyyn liittyviä ongelmia. Kannatamme valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan ehdotetun asianmukaisen huolellisuuden sääntelyn seuraamuksissa tulisi vahingonkorvausmekanismien sijasta ensisijaisesti painottaa sitä, että viranomaisten käytössä on tehokkaat ja erilaisiin tilanteisiin soveltuvat hallinnolliset seuraamukset toimivan valvonnan toteuttamiseksi.

16.5.2022

Lisätiedot

Tiina Fiskaali, asiantuntija, kestävä kehitys
s-posti: tiina.fiskaali(at)teknologiateollisuus.fi
puh: 040 545 0195